

ศึกษาผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน อย่าง
ยั่งยืน ของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ

Study of Knowledge Management Project for Sustainable Community
Strengthening of Community Colleges in the North

จิรัฏฐ์ เหมือนนิหาร

Jirat Muanwiharn

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก *

Department of Public Administration Faculty of Management Science, Pacific Institute of
Management Science

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ 3) เสนอแนะข้อคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) การวิจัยเอกสาร 2) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ประชาชน ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นชุมชน ประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนรวมจำนวนทั้งสิ้น 24 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอุปมาวิเคราะห์และการตีความ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่เข้าร่วมโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนจำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและด้านการสร้างอาชีพและรายได้ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ พบว่า(1) ปัจจัยด้านการนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยการอยู่ในระดับมากและ (3) ปัจจัยด้านการจัดการโครงการของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3) ปัจจัยด้านการนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือปัจจัยการบริหารจัดการและปัจจัยด้านการจัดการโครงการของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือไปปฏิบัติซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ 3 ตัวมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนใน

ภาคเหนือโดยรวมในระดับสูงสามารถอธิบายความผันแปรของระดับผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือโดยรวมได้ ร้อยละ 64.9

4) การบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือควรมีการเปรียบเทียบผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนทุกภูมิภาคของประเทศไทย นำมาเปรียบเทียบผลการบริหารจัดการโครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและจากกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ

คำสำคัญ: การบริหาร การจัดการความรู้ ความเข้มแข็ง ชุมชน ความยั่งยืน

Abstract

The objective of this research were to 1) study the results of knowledge management project for strengthening the sustainable community of community colleges in the northern region. 2) Studying factors affecting the management of knowledge management project for strengthening. Community of the community colleges in the north. 3) Suggestions for the management of the knowledge management project to strengthen the community of the community colleges in the north more appropriate. By using integrated research qualitative research tools used in the research were 1) document research 2) in-depth interviews with 2 key informants, including community organization leaders. Local government leader folk philosopher local knowledge and local leaders, communities, citizens participating in the knowledge management program to strengthen the sustainable community of community colleges. A total of 24 people analyzed the data by analogy, analysis and interpretation for quantitative research. The sample consisted of village headmen, members of the sub-district administration organization. And 320 peoples participating in the knowledge management program to strengthen sustainable communities of community colleges. The tools used for data collection were 5 level scale estimation questionnaire, data analysis using percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research revealed that:

1) The results of the knowledge management project for strengthening the sustainable community of the community colleges in the north in the overall average of the average level with the highest conservation of local wisdom followed by in creating new knowledge immunization and career-building and income respectively.

2) Factors affecting the management of the knowledge management project to strengthen the community of the community colleges in the northern region, found that (1) the policy implementation of the community colleges in the north the average is at a medium level. (2) Management factors there is a high level of average and (3) the project management factors of community colleges in the north to implement Have a mean at a medium level.

3) Policy implementation factors of community colleges in the northern region management factors and the project management factors of the community colleges in the north which are 3 independent variables are important to the outcome of the knowledge management project to strengthen the sustainable community of the community colleges in the north at a high level able to explain the variation of the results of the knowledge management program to enhance the sustainable community of the community colleges in the northern region by 64.9%.

4) Knowledge management project management for community strengthening of community colleges in the north. The results of the knowledge management project should be compared to enhance the sustainability of community colleges in all regions of Thailand. To compare the results of project management to strengthen and from various activities of the project.

Keywords: Management, knowledge management, community strength, sustainability

บทนำ

จากการที่รัฐให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการขยายโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาคบังคับที่ขยายจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทำให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เตรียมรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นแบบต่อเนื่องทุกปีการศึกษา โดยการจัดทำโครงการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีจำนวนมากจนสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ไม่สามารถรับเข้าเรียนได้ เป็นการแบ่งเบาภาระของสถาบันอุดมศึกษาในการรับเข้าเรียนศึกษาต่อ ซึ่งการเตรียมกำลังคนในด้านนี้สอดคล้องกับนโยบายการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดหลักสูตรวิทยาลัยชุมชนระดับอนุปริญญาขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ในการประกอบอาชีพของประชากรในท้องถิ่น

จากสภาพความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น การบริหารจัดการวิทยาลัยชุมชนจะเน้นให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาซึ่งบริหารจัดการโดยชุมชน มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาและฝึกอบรมด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของบุคคลและชุมชน ในห้วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา วิทยาลัยชุมชนได้พิจารณาทบทวนกรอบนโยบาย และวิธีการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนโดยยึดบทบาทและการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้นเป็นลำดับ ตลอดจนปรับบทบาทวิทยาลัยชุมชนให้เป็นการศึกษาในกระแสหลักเพื่อชุมชน มิใช่การศึกษาทางเลือกในชุมชนอีกต่อไป พัฒนาการเชิงนโยบายครั้งนี้เป็นการยกระดับของวิทยาลัยชุมชนให้มีทิศทางที่กว้างขึ้น มองเห็นความเชื่อมโยงของการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่เชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากขึ้น โดยยังคงดำรงรักษา วิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไว้ วิทยาลัยชุมชนทุกแห่งจะจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับการดำเนินโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และกำหนดเป็นแผนระยะปานกลางของแต่ละวิทยาลัยชุมชนต่อไปด้วยโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วย

ชื่อกิจกรรมหรือโครงการย่อยภายใต้กิจกรรม 1) การจัดการความรู้ด้านเกษตร 2) การจัดการความรู้เพื่อจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน/การจัดการความรู้เพื่อสืบสานวัฒนธรรม 3) การจัดการความรู้เรื่องผ้าพื้นเมือง 4) การจัดการความรู้ด้านอาหาร 5) การจัดการความรู้เพื่อดูแลผู้สูงอายุเด็ก และผู้ด้อยโอกาส 6) การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรคนหนึ่งของวิทยาลัยชุมชนซึ่งมีตำแหน่งเป็น ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่สอนและปฏิบัติหน้าที่บริหารงานในฐานะรองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพิจิตรได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งถ้าหากไม่มีการศึกษาหาผลและปัญหา การบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืน ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการโครงการฯ และการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการฯ ที่มีความเหมาะสมกับชุมชน สังคม และพื้นที่ของภาคเหนือแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการโครงการดังกล่าว และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนในชุมชนและสังคม รวมตลอดถึงงบประมาณของประเทศที่สูญเปล่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืน

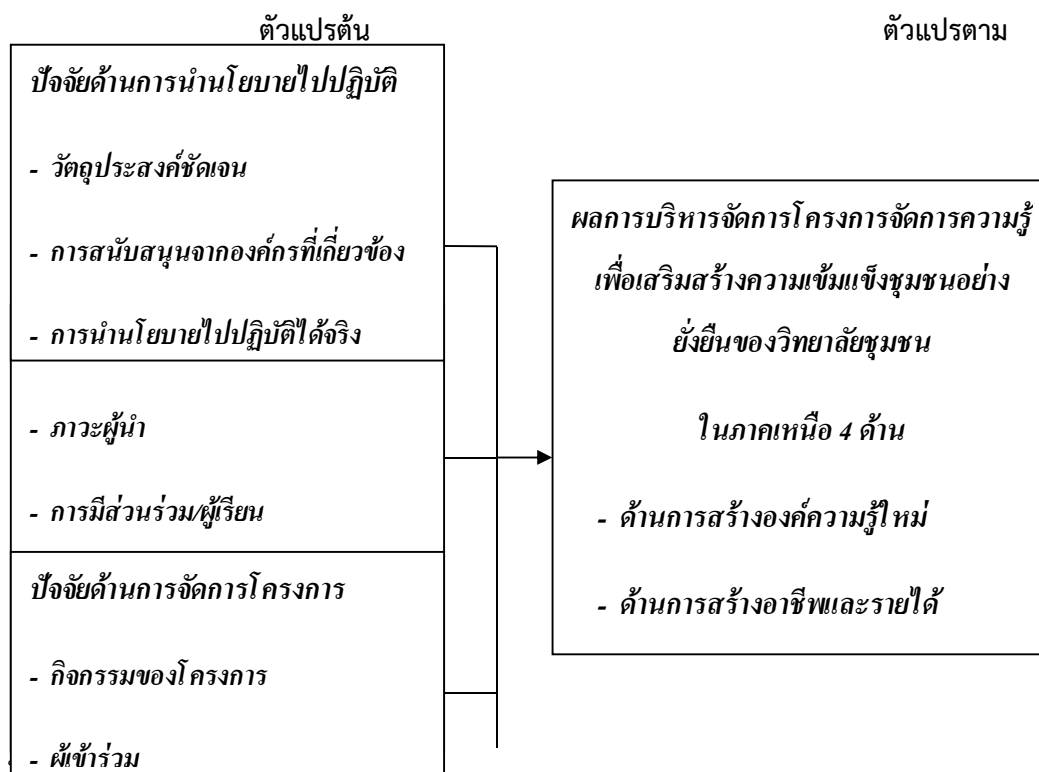
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามกรอบการวิจัยและครอบคลุมเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลและปัญหาการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ
3. เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ และการนำองค์ความรู้ที่ได้จากวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาโครงการฯ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบว่า ผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือเป็นอย่างไร จึงได้ทบทวนวรรณกรรมด้วยการอ้างอิงหนังสือราชการ เอกสารที่เกี่ยวข้องตลอดจนปรึกษากับคณะกรรมการในประเด็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแบ่งกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ระเบียบวิธีการวิจัย

โดยใช้แบบผสมทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือ คือ

1. การวิจัยเอกสาร

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และระดับพื้นที่ จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นชุมชน ประชาชน เลือกโดยเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอุปมานวิเคราะห์ และตีความ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน จากประชากร จำนวน 1,600 คน ที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ โดยการสุ่มแบบชั้น ภูมิ เครื่องมือเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเรื่อง ผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นตัวสนับสนุน ดังนั้นเครื่องมือวิจัยที่ใช้จึงประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure) ในการสัมภาษณ์ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นชุมชน จำนวน 12 คน และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ จำนวน 12 คน ในฐานะที่บุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีส่วนร่วมและมีส่วนได้เสียกับการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความ

เข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่งระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่ง มีจำนวนทั้ง 26 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการซึ่งมีจำนวนทั้ง 22 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดการโครงการ มีจำนวนทั้ง 16 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อ

เสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือซึ่งมีจำนวนทั้ง 16 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ

2. ให้ความหมายและเขียนนิยามปฏิบัติการจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ตัวแปรต้นและตัวแปรตามซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราประเมิน (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจและแก้ไข เพื่อพิจารณาความสอดคล้องและครอบคลุมของแบบสอบถาม หลังจากมีการปรับแก้ข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .06 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 3 เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิจัยพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นชุมชน จำนวน 12 คน และประชาชนผู้ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์การศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย, องค์การบริหารส่วนตำบล, พัฒนาการอำเภอ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์กับผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นชุมชน จำนวน 12 คน และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ การบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ของวิทยาลัยชุมชน ทั้ง 5 แห่ง เช่น วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนตาก วิทยาลัยชุมชนพิจิตรวิทยาลัยชุมชนแพร่และวิทยาลัยชุมชนน่าน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และนัดหมายผู้ที่สัมภาษณ์ในจำนวน 24 ชุด ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) หรือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure)

2. การจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ขอความอนุเคราะห์ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นชุมชน และประชาชนผู้ที่เข้าร่วมโครงการในการตอบแบบสอบถามจำนวน 316 คน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1 ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมในรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) แบบมีโครงสร้าง (Structure) ได้วิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เพียงพอหรือยัง ได้ข้อมูลตรงกับที่ต้องการหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 จัดเรียงลำดับคำสัมภาษณ์ บุคคล เวลา สถานที่ เป็นต้น ให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การใช้กรอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่มีกรอบ 3 ประการ คือ การลดทอนข้อมูล การแสดงข้อมูล และการสรุป หรือยืนยันข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมี 2 ระยะ คือ ระหว่างเก็บข้อมูล กับ หลังจากเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอข้อมูล

2. ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละแห่ง นำมาจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อเป็นข้อมูลเสริมความแม่นยำและความชัดเจนของข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (CV) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนนการตอบ ดังนี้

ระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน
ระดับน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน

7.2.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความได้ว่า	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความได้ว่า	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความได้ว่า	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความได้ว่า	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความได้ว่า	ระดับน้อยที่สุด

7.2.4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายความ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลและปัญหาการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.18) ในรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัจจัยด้านการจัดการโครงการของวิทยาลัยชุมชน ในภาคเหนือไปปฏิบัติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.28) และรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการจัดการโครงการมีต่อผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในเหนือ โดยภาพรวม(Y) ในด้านการติดต่อประสานงานของผู้รับผิดชอบโครงการ (x_7) ด้านชุมชนภาคสังคม (x_{10}) ด้านการมีส่วนร่วม (x_6) ด้านการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง(x_2) ด้านผู้เข้าร่วม/ผู้เรียน (x_9) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริง (x_3) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (R^2) ได้ร้อยละเท่ากับ 73.40

3. เสนอแนะข้อคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ประกอบด้วย

3.1 ควรส่งเสริมในจากการบริหารจัดการความรู้ฯ ตามกิจกรรมในโครงการทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ มีความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นมากขึ้นกว่าเดิม

3.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ สามารถเรียนรู้ ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีได้ดีขึ้น

3.4 ควรส่งเสริมให้มีการประกาศ ยกย่อง เชิดชูผู้รู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่คนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ สรุปได้ดังนี้ ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือในด้านวัตถุประสงค์ชัดเจน

(n = 320)

วัตถุประสงค์ชัดเจน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น ปัญหาความยากจน, ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีภาระหนี้สิน ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น	3.59	0.49	มาก
2. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมพัฒนา	3.21	0.42	ปานกลาง
3. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อเป็นการบริหารจัดการความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน	3.35	0.48	ปานกลาง
4. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับชุมชน	3.30	0.45	ปานกลาง
5. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและส่งเสริมการมีรายได้ของคนในชุมชน	3.40	0.49	ปานกลาง
6. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน	3.32	0.46	ปานกลาง
รวม	3.36	0.32	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1 สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ในด้านวัตถุประสงค์ชัดเจน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น ปัญหาความยากจน, ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีภาระหนี้สิน ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.= 0.49) และรายข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน

สรุปข้อมูลโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สรุปโดยรวมได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า รายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน พบว่า ข้อวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการต่างๆ ในชุมชน เช่น การสร้างอาชีพ, การเพิ่มรายได้ การลดภาระหนี้สิน ลดปัญหาการว่างงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.= 0.32) และรายข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

1.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ประชาชนที่อาศัยในชุมชนมีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

2.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ประชาชนที่อาศัยในชุมชนมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการจัดการโครงการของวิทยาลัยชุมชน ในภาคเหนือไปปฏิบัติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า รายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

3.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการร่วมมือของโรงงานโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ประชาชนที่อาศัยในชุมชนมีความคิดเห็นว่าการร่วมมือของโรงงานโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลของการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า รายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

4.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความพึงพอใจของพนักงานโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นว่าการต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีต่อผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวม (Y) ในด้านการติดต่อประสานงานของผู้รับผิดชอบโครงการ (x_7) ด้านชุมชนหรือสังคม (x_{10}) ด้านการมีส่วนร่วม (x_6) ด้านการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง (x_2) ด้านผู้เข้าร่วมหรือผู้เรียน (x_9) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริง (x_3) มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวม

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปโดยรวม ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.18)

เมื่อพิจารณารายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า รายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน พบว่า ข้อวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการต่างๆ ในชุมชน เช่น การสร้างอาชีพ, การเพิ่มรายได้, การลดภาระหนี้สิน, ลดปัญหาการว่างงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.= 0.32) และรายข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่อาศัยในชุมชนมีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นโยบายของวิทยาลัยชุมชนยังเป็นนโยบายที่มีความคล้ายคลึงกับนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล นโยบายขององค์การพัฒนาชุมชน และนโยบายของห้องสมุดประชาชนที่มีการนำความรู้และการสร้างอาชีพให้กับชุมชน เพื่อที่จะสร้างความรู้มีกินให้กับชุมชนให้ชุมชนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มเติมจากรายได้ประจำในกรณีที่อยู่ในช่วงว่างงาน ซึ่งลักษณะของวัตถุประสงค์ของนโยบายจะคล้ายคลึงกันจึงทำให้บางชุมชนที่ไม่ได้รับการบริการจากวิทยาลัยชุมชนอย่างชัดเจนก็จะไม่เข้าใจ และมองว่านโยบายของวิทยาลัยชุมชนยังต้องได้รับการบอกเล่าหรือชี้แจงจากวิทยาลัย ด้วยวิธีการใดก็ตามที่จำทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งชุมชนยังต้องการการมีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์การวางแผน และการกำหนดเป้าหมายของการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับที่ได้ศึกษารูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบ มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนจำแนกได้ 10 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา 2) การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย 3) การกำหนดมาตรการ 4) การกำหนดเป้าหมาย 5) การทำแผนงาน/งาน/โครงการ 6) การกำหนดค่าใช้จ่ายตามแผน 7) การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 8) การนำแผนไปปฏิบัติ 9) การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา 10) การทบทวนปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมโดยจำแนกตามกลุ่มบุคลากร พบว่า ผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้นและอาจารย์ มีเพียง 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 7 การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี และขั้นตอนที่ 9 การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งผู้บริหารระดับกลางมีส่วนร่วมมากกว่าผู้บริหารระดับสูง ด้านความต้องการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารระดับสูงต้องการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ทุกขั้นตอน ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมใกล้เคียงกัน และกลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมต่ำสุดคืออาจารย์ และสอดคล้องกับสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2545) ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง พบว่า การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้แก่ การสร้างความมั่นใจ อบอุ่นใจให้แก่ประชาชนการสนับสนุนให้มีการดูแลกันเองในชุมชน การสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือชุมชนอื่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอแนะนโยบาย และนอกจากนั้นงานวิจัยยังพบว่า แท้จริงแล้วบทบาทในการเป็นผู้นำการพัฒนาในทัศนะของประชาชนยังคงให้ความสำคัญแก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก เนื่องจากความต่อเนื่องของบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชน เป็นผู้นำพัฒนาให้ประชาชนคงให้ความไว้วางใจแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่อย่างไม่มีเสื่อมคลาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ 1) วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมพัฒนา 2) โครงการฯ มีการใช้งบประมาณตามแผนที่วางไว้ 3) มีการจัดกิจกรรมจริงในชุมชน เช่น การประชุม การฝึกอบรม การลงมือปฏิบัติงานของผู้เข้าร่วม 4) ผลการประเมินได้มีการนำไปเผยแพร่ต่อหน่วยงาน องค์กรชุมชนอื่นๆ และหน่วยงานต้นสังกัด 5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ 6) คณะทำงานตามโครงการฯ ในชุมชนของท่านมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของโครงการฯ 7) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการทุกขั้นตอน 8) ปัจจัยด้านกิจกรรมของโครงการ 9) กิจกรรมตามนโยบายของโครงการฯ สามารถปฏิบัติ โดยตอบสนองความต้องการของชุมชนได้จริง 10) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ สามารถนำเอาความรู้ และทักษะที่ได้ไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ 11) ผลการบริหารจัดการโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนอย่างยั่งยืนของวิทยาลัยชุมชนในภาคเหนือ 12) ผลจากการบริหารจัดการความรู้ฯ ตามกิจกรรมในโครงการทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นในชุมชน 13) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ มีความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการบริหารจัดการความรู้ และด้านทักษะอาชีพ 14) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ สามารถเรียนรู้ ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีได้ดีขึ้น และ 15) มีการประกาศ ยกย่อง เชิดชูผู้รู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่คนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

รายการอ้างอิง

- ดิน ปรัชญาพฤกษี. (2551). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2543). การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management) ในรวมบทความวิชาการ 100 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กัญหายนะประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2543). การสร้างธรรมาภิบาล (ในสังคมไทย). กรุงเทพฯ: วิทยุชุมชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2538). การปฏิรูปทางการเมืองทางออกของประเทศไทย. กรุงเทพฯ. หมอชาวบ้าน
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : บพิธ.
- วรเดช จันทรศร.(2547). รัฐประศาสนศาสตร์ : จากอดีตสู่อนาคตของการวิจัยในการพัฒนาการบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สหાયบล็อกลและการพิมพ์.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2550). นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- Anderson, James E. (1994). Public Policy-Making : An Introduction. 2 nd.ed. New york : Houghton Mifflin Company.
- Campbell, D.T., and J.C. Stanley. (1963). Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research. Chicago : Rand McNally.
- Dye, Thomas R. (1984). Understanding public Policy. 5 th.ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, Inc.